

A családterápia, mint irányzat. A rendszerszemlélet alapfogalmai

Dr. Komlósi Piroska

Károli Gáspár Református Egyetem, docens,
Bethesda gyermekkórház, vezető pszichológus

A családterápiáról

„ A családterápia **sajátos lélektani gyakorlat és elméletrendszer**, amely... folyamatosan változik...új súlypontok sejlenek fel” (Buda, 2003. 15.o)

Integrálni volt képes különböző elméleteket
(Id. később a gyökereknél)

Ateoretikus, a hétköznapi józan észre épít,
praktikus, problémaorientált, fogyasztóbarát.

A családterápia ígérete...

„A jelen interakciós világában dinamikusan őrzí, s megjeleníti a múltat, és azt a jövő érdekében feldolgozhatóvá teszi”

„A patológia...funkciókkal bírt... egyensúlyokat biztosított, feszültségmentesített, és nem csupán a korábbi...defektusok következménye volt. A tünet így családdinamikai értelmet, jelentést kapott.”(Buda, 2003. 22.o)

A családterápia emberképe

Minden irányzat kidolgozta a saját elgondolását :

1. a család **normális működéséről**,
2. a működési **diszfunkciók mibenlétéről**,
3. a **tünetekről** és azok háttéréről,

s ehhez igazította

4. a **terápiás beavatkozás** lehetséges célját, a terápiás **stratégiát** és ennek elérési módjait, eszközeit, az un. terápiás **taktikákat..**

A családterápia elméleti gyökerei

1. Schizophrenia kutatások (Lidz, Bowen)
2. Kommunikáció kutatások
(G. Bateson, Palo Alto-i, MRI)
3. Rendszerelmélet (Wiener, von Bertalanffy,)
4. Deviancia kutatás (S. Minuchin)
5. Fejlődéslélektan (M.Mahler, E.Erikson)
6. Életciklus szemlélet (bio-szoci-pszicho fejlődés)
7. Pszichoszomatika (S.Minuchin, Milánói iskola)
8. Posztmodern filozófia (feminizmus,participáció)
9. Kaosz-, ill. hálózatelmélet

Alkalmazási területei

- 1930-as: Házasság- és Családkonzultáció
- 1940-es: Nevelési tanácsadók
- 1950-es: Pszichiátriai betegeknél
- 1960-as: Szexológia
- 1970-es: Feminista kritika (ffi-női szerep?)
- 1980-as: másság, multikulturalitás,
professzionizálódás, egyesületek,

Magyarországi terjedése

- 1960-as évek : gyermekterápiák(György J.
- 1970-es:Pszichoanalízis, csoportterápiák
- (Pszichoterápiás Hétvégék)
- 1980. Magyar Pszichiátriai Társaság
- 1983. Családterápiás Munkacsoport
- 1988-91.Hugh Jenkins kiképző Londonból
- 1993. Magyar Családterápiás Egyesület
- 1995. Kiképző programok indulása
- Pszichiátrián, Nev.Tan-okban, addiktológiában.
- 2005 körül párterápiás magánpraxisok terjedése

Nehézségek a családterápiával

- Közgondolkodásban még félelem a pszichológiától, ellenállás... Motiválás??
- A tünettől megszabadítás az elvárás-
- A szülőszerepben a frusztráció szorongató
- Intézmények anyagi keretei limitáltak, kevés szakember, kicsi az ülésszám(6-10)
- Ko-terápia, team-konzultáció, támogatás

A rendszerszemlélet az alapja

1967. Ludwig von Bertalanffy :

„General System Theory „

Alapfogalmai

- **Hierarchia:** alrendszerek, határok,
- **Cirkularitás:** kölcsönhatás az elemek között
- **Autoreguláció:** egyensúly (homeosztázis) megtartása, ill. a változás engedése az un.
- **Visszacsatolási** (feed-back) rendszerrel
- **Synergia**
- **Morfogenezis**

A rendszerelmélet alapfogalmainak a kifejtését a következő előadás tartalmazza.

Javasolt szakirodalom

- Buda Béla:** Az ember, a család és a terápia képe a családterápiában. Ígéretes, konstrukciók, illúziók.
In.: Koltai M.(szerk.): Család – pszichiátria – terápia.
Medicina, 2003. 15-32.o.
- Goldenberg H. és I.:** Áttekintés a családról. I. kötet.
Animula, 2008. 5. 6. fejezetek, 133-193.
- Komlósi P.:** A családterápiák. In.:Szőnyi G.- Füredi J.
(szerk): A pszichoterápia tankönyve. Medicina, Bp.
1.kiadás, 2000. 354-375, 2. kiadás, 2008. 348-362.

